

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ
ΑΘΗΝΩΝ

Σχολή Επιστημών Υγείας

Τμήμα Νοσηλευτικής

*ΟΔΗΓΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ*

ΑΘΗΝΑ 2021

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή.....	3
2. Σκοπός και στόχος της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	3
3. Επιλογή Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	3
4. Εποπτεία Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	4
5. Το ερευνητικό Πρωτόκολλο.....	4
6. Δομή και περιεχόμενο της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.....	7
7. Μορφή.....	9
8. Βιβλιοδεσία.....	10
9. Προθεσμίες και Διαδικασία Υποβολής και Αξιολόγησης.....	10
10. Διαδικασία αξιολόγησης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	11
11. Ορθή χρήση βιβλιογραφικών πηγών	11
12. Πνευματικά δικαιώματα Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας και σχετικού υλικού.....	12
13. Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας του Τμήματος Νοσηλευτικής της Σχολής Επιστημών Υγείας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.....	14
14. Οδηγίες μορφοποίησης τεύχους Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	38
15. Οδηγίες για την παρουσίαση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.....	40

1. Εισαγωγή

Η εκπόνηση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (20 ECTS) αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ολοκλήρωση του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών και για τη λήψη του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης. Όλοι οι φοιτητές του ΠΜΣ υποχρεούνται να εκπονήσουν, να υποβάλλουν και να παρουσιάσουν την Μεταπτυχιακή Διπλωματική τους Εργασία σύμφωνα τους γενικούς κανόνες που περιγράφονται από τον Εσωτερικό Κανονισμό του ΠΜΣ του Τμήματος Νοσηλευτικής του ΕΚΠΑ, καθώς και τις ειδικότερες οδηγίες που έχουν συνταχθεί με τη συμβολή των μελών ΔΕΠ του Τμήματος και εγκριθεί από τη Συνέλευση του Τμήματος. Επισημαίνεται ότι η υποβολή και εξέταση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας αποτελεί την τελική υποχρέωση του μεταπτυχιακού φοιτητή στο πλαίσιο επιτυχούς ολοκλήρωσης του προγράμματος σπουδών του ΠΜΣ.

2. Σκοπός και στόχος της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καλούνται να αξιοποιήσουν όλη την γνώση, εμπειρία και δεξιότητες που απέκτησαν κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών τους και να τις εφαρμόσουν στο χειρισμό ενός εξειδικευμένου θέματος σχετικού με την εξειδίκευση.

Η διπλωματική εργασία πραγματοποιείται υπό την επίβλεψη μέλους ΔΕΠ του Τμήματος και συνιστά ένα εννοιολογικά και μεθοδολογικά συμπαγές έργο που καταδεικνύει τις μεθοδολογικές, κριτικές, αναλυτικές, συγγραφικές – και ενίοτε ερευνητικές ικανότητες και δεξιότητες των μεταπτυχιακών φοιτητών.

3. Επιλογή Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία απαιτεί την ενασχόληση του μεταπτυχιακού φοιτητή από πολύ νωρίς. Η επιλογή του θέματος γίνεται μετά από συζήτηση με τον Επιβλέποντα Καθηγητή ο οποίος και έχει την εποπτεία της εργασίας. Στη συζήτηση εξετάζονται και διαμορφώνονται οι προτάσεις και τα ενδιαφέροντα του μεταπτυχιακού φοιτητή, ενώ και το μέλος ΔΕΠ μπορεί να προτείνει κάποιο άλλο θέμα Διπλωματικής Εργασίας, με γνώμονα την διαθεσιμότητα ερευνητικού υλικού, τις απαιτήσεις μιας εργασίας μεταπτυχιακού επιπέδου και τις ικανότητες του μεταπτυχιακού φοιτητή. Όταν ο μεταπτυχιακός φοιτητής με τον Επιβλέποντα Καθηγητή καταλήξουν στο θέμα και την προσέγγιση διαμορφώνουν από κοινού το Ερευνητικό Πρωτόκολλο/ Ανασκόπηση.

Ακολούθως συμπληρώνουν, υπογράφουν και καταθέτουν το Έντυπο Δήλωσης Θέματος Διπλωματικής Εργασίας. Ο ρόλος του Επιβλέποντα Καθηγητή είναι συμβουλευτικός και καθοδηγητικός.

4. Εποπτεία Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Ο ρόλος του Επιβλέποντα Καθηγητή, όπως αυτός περιγράφεται από τον Εσωτερικό Κανονισμό του ΠΜΣ του Τμήματος Νοσηλευτικής του ΕΚΠΑ περιλαμβάνει την καθοδήγηση του μεταπτυχιακού φοιτητή.

Η συνεργασία του μεταπτυχιακού φοιτητή με τον Επιβλέποντα Καθηγητή πραγματοποιείται στο πλαίσιο προκαθορισμένων συναντήσεων που πραγματοποιούνται μετά από συνεννόηση του μεταπτυχιακού φοιτητή με τον Επιβλέποντα Καθηγητή. Επισημαίνεται ότι η κατάθεση υλικού προς μελέτη και σχολιασμό από τον Επιβλέποντα Καθηγητή γίνεται λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η εποπτεία Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Εργασιών αποτελεί μέρος των γενικότερων διδακτικών, εκπαιδευτικών, διοικητικών και λοιπών καθηκόντων των μελών ΔΕΠ. βλ. σελίδα 10).

5. Το ερευνητικό Πρωτόκολλο

Ένα καλό πρωτόκολλο πρέπει να:

- Είναι γραμμένο με μια λογική σειρά
- Περιγράφει όλα τα στάδια της έρευνας
- Είναι συνοπτικό και κατανοητό
- Τονίζονται τα σημαντικά σημεία
- Μην υπάρχουν συντακτικά ή ορθογραφικά λάθη
- Διαβάζεται με ευκολία.

Η έκταση και η δομή εξαρτώνται από τις οδηγίες (αν υπάρχουν) και τον τύπο της έρευνας (ποσοτική ή ποιοτική).

Δομή Ερευνητικού Πρωτοκόλλου

1. Σελίδα τίτλου

- Ο Τίτλος της Έρευνας
- Το ονοματεπώνυμο του υποβάλλοντος
- Η ημερομηνία υποβολής

2. Εισαγωγή

- Διατύπωση του προβλήματος (ορισμένα ιστορικά δεδομένα και κάποιες ερευνητικές προσπάθειες για την επίλυσή του).
- Τεκμηρίωση της σπουδαιότητάς του (με σειρά επιχειρημάτων, όπως έναν αριθμό ερευνών, πιθανές αναφορές σε διεθνείς οργανισμούς, την επίπτωση σε τοπικό και διεθνές επίπεδο, το κόστος, την επικινδυνότητα, το μέγεθος του πληθυσμού που αφορά, τη συχνότητα ή την πιθανότητα εμφάνισής του κλπ.).
- Διατύπωση γενικού σκοπού.

3. Βιβλιογραφική Ανασκόπηση – (Θεωρητικό υπόβαθρο και ερευνητικά δεδομένα)

- Θεωρητικό υπόβαθρο - Θεωρητικό πλαίσιο - Ορισμός εννοιών (μεταβλητών και συσχετίσεων).
- Εμπειρικά δεδομένα (τις σημαντικές και νεότερες χρονικά έρευνες), καθώς και κριτική ή προτάσεις άλλων ερευνητών.
- Συμπέρασμα που να υποδεικνύει το κενό που έρχεται να καλύψει η συγκεκριμένη έρευνα και να περιγράψει τη συνεισφορά της στη νοσηλευτική γνώση ή άλλη επιστήμη. Αν τα ερωτήματα ή οι υποθέσεις της έρευνας βασίζονται σε κάποια συγκεκριμένη θεωρία ή εννοιολογικό μοντέλο που περιγράφει τις υπό διερεύνηση έννοιες και τη σχέση τους, η θεωρία ή το μοντέλο πρέπει να παρουσιαστεί αναλυτικά. Αν τα ερωτήματα ή οι υποθέσεις βασίζονται μόνο σε εμπειρικά δεδομένα, τότε το πλαίσιο της έρευνας αποτελεί η βιβλιογραφική ανασκόπηση των σχετικών ερευνών.
- Διατύπωση επιμέρους σκοπών ή ερευνητικών ερωτημάτων ή υποθέσεων.

4. Μέθοδος και Υλικό

- Περιγραφή Ερευνητικού Σχεδιασμού.
- Καθορισμός πληθυσμού και δείγματος (μέγεθος, κριτήρια εισαγωγής, κριτήρια αποκλεισμού, ομάδα ελέγχου-μέθοδος δειγματοληψίας).
- Περιγραφή περιβάλλοντος (χώρου διεξαγωγής της μελέτης).
- Μέθοδος Μέτρησης-Εργαλεία (π.χ. ερωτηματολόγια).
- Σχέδιο συλλογής δεδομένων.

- Θέματα Ηθικής και Δεοντολογίας (Προστασία των δικαιωμάτων των υποκειμένων) (βλ. Παράρτημα Ι, Οδηγίες της Επιτροπής Ηθικής και Δεοντολογίας).
- Στατιστική ανάλυση των δεδομένων.
- Αναγνώριση Περιορισμών Μελέτης.
- Χρονοδιάγραμμα ενεργειών και αναλυτικός προϋπολογισμός (άμεσο και έμμεσο κόστος, κόστος υπηρεσιών, υλικά, αντιδραστήρια, αναλώσιμα, οδοιπορικά κλπ.) εάν θα υποβληθεί για χρηματοδότηση.
- Αναμενόμενα Αποτελέσματα-Χρησιμότητα (τι αναμένεται από την μελέτη και με ποιο τρόπο θα αξιοποιηθούν τα ευρήματα της).
- Παράρτημα:
 - Διάφορα έγγραφα, π.χ. ερωτηματολόγια, έντυπο συναίνεσης κ.λ.π.
 - Βιογραφικά σημειώματα ερευνητών
 - Βιβλιογραφία

6. Δομή και περιεχόμενο της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία μπορεί να είναι:

- 1) Συστηματική και σε βάθος βιβλιογραφική ανασκόπηση ενός θέματος,
- 2) Ερευνητική μελέτη (μετά από κατάλληλη συλλογή και ανάλυση στοιχείων).
- 3) Συγκεκριμένα, στην περίπτωση **ΑΝΑΣΚΟΠΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ** θα πρέπει το κείμενο να είναι δομημένο με Εισαγωγή, Σκοπό, Μέθοδο, Αποτελέσματα και Συμπεράσματα.

- **Εξώφυλλο**

Στο εξώφυλλο αναφέρεται το Τμήμα Νοσηλευτικής, το ΠΜΣ που παρακολούθησε ο μεταπτυχιακός φοιτητής, το ονοματεπώνυμο του και ο τίτλος της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής εργασίας του. Ακολουθούν η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία και το ακαδημαϊκό έτος φοίτησης. (Βλέπε το Δείγμα πρώτων σελίδων στο παράρτημα του παρόντος οδηγού.)

- **Πρώτο εσώφυλλο**

Στο πρώτο εσώφυλλο αναφέρει μόνο τον τίτλο της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Η **επόμενη σελίδα** είναι ακριβώς η ίδια με το εξώφυλλο και η **Τρίτη κατά σειρά σελίδα** αναφέρει τα Μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.

- **Περιεχόμενα**

Σελίδα περιεχομένων, όπου αναγράφεται ο αριθμός της σελίδας κάθε κεφαλαίου ή τμήματος.

- **Πρόλογος**

Ο Πρόλογος αποτελεί το μοναδικό τμήμα της εργασίας όπου ο μεταπτυχιακός φοιτητής μπορεί να εκφράσει τις σκέψεις του και τα συναισθήματά του, χρησιμοποιώντας πρώτο ενικό πρόσωπο (π.χ. Τι τον ώθησε στην παρακολούθηση του ΠΜΣ, τι κέρδισε, τι έμαθε, γιατί προσπάθησε να μελετήσει το συγκεκριμένο θέμα στη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, ποιους ευχαριστεί, κλπ.)

- **Εισαγωγή**

Στην Εισαγωγή θα πρέπει να παρατίθεται το ευρύτερο θεωρητικό πλαίσιο του θέματος που διαπραγματεύεται η εργασία (π.χ. ορισμοί εννοιών, ιστορική αναδρομή, δεδομένα παλαιότερων ανασκοπήσεων κλπ).

- **Σκοπός**

Στο κεφάλαιο του Σκοπού, θα πρέπει να διαφαίνεται σαφώς ο στόχος της εργασίας, ο οποίος θα πρέπει να τη διαφοροποιεί από άλλες παλαιότερες, εάν υπάρχουν, ανασκοπήσεις.

- **Μεθοδολογία**

Στη Μέθοδο θα πρέπει να αναφέρονται, το χρονικό διάστημα για το οποίο έγινε η αναζήτηση της βιβλιογραφίας, το υλικό στο οποίο βασίστηκε η ανασκόπηση (αριθμός των άρθρων, βιβλίων, διδακτορικών διατριβών, κλπ), οι ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν, τα κριτήρια επιλογής ή απόρριψης άρθρων (π.χ. γλωσσικοί περιορισμοί), οι χώρες προέλευσης των άρθρων και σε συντομία τα χαρακτηριστικά τους (π.χ. ποσοτικές μελέτες, ποιοτικές μελέτες, πειραματικές μελέτες κλπ). Συνοπτικά τα χαρακτηριστικά των άρθρων ή των γενικότερων πηγών που χρησιμοποιήθηκαν μπορεί να παρατίθενται και υπό τη μορφή πίνακα.

- **Αποτελέσματα**

Στο κεφάλαιο των αποτελεσμάτων θα πρέπει να παρατίθενται εννοιολογικά ομαδοποιημένα σε υποκεφάλαια, όλα τα δεδομένα και οι πληροφορίες που θα αφορούν στα αποτελέσματα της ανασκόπησης. Είναι απαραίτητο να υπάρχει το διάγραμμα ροής των άρθρων, το οποίο θα δείχνει συνοπτικά την μεθοδολογία επιλογής των άρθρων.

Στα συμπεράσματα θα πρέπει να γίνεται μία σύνοψη των όσων αναφέρθηκαν στα αποτελέσματα, με επικέντρωση στα πιο ενδιαφέροντα από αυτά. Επίσης καλό θα είναι να τονίζεται η σημασία των δεδομένων για τον ευρύτερο επιστημονικό χώρο, στον οποίο θεματικά εμπίπτει η εργασία, καθώς και να διατυπώνονται τα πιθανά «κενά» γνώσεις που θα πρέπει μελλοντικά να διερευνηθούν ερευνητικά. Επίσης όσον αφορά στη δομή του κειμένου, θα πρέπει να γίνεται αλλαγή σελίδας σε κάθε ένα από τα παραπάνω κεφάλαια και να παρατίθεται η περίληψη της εργασίας αμέσως μετά το τέλος του κειμένου, πριν όμως από τον κατάλογο της βιβλιογραφίας.

- **Βιβλιογραφία**

Τέλος θα πρέπει οι βιβλιογραφικές παραπομπές μέσα στο σώμα του κειμένου, ομοιόμορφα να ακολουθούν ένα σύστημα (Harvard ή Vancouver) και ο κατάλογος της βιβλιογραφίας στο τέλος της εργασίας, να γράφεται με τον αντίστοιχο για το κάθε σύστημα τρόπο.

- **Περίληψη**

Στη σελίδα αυτή αναγράφεται η περίληψη της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, μέχρι 300 λέξεις (έκταση : μια σελίδα), η οποία αναφέρεται στο αντικείμενο, τη μεθοδολογία τα αποτελέσματα και τα γενικά συμπεράσματα της μελέτης.

Η περίληψη ακολουθεί τη δομή της εργασίας (Εισαγωγή, Σκοπός, Μεθοδολογία, Αποτελέσματα, Συμπεράσματα και Λέξεις κλειδιά). Θα πρέπει να αναγράφεται στο πάνω μέρος Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών , Τμήμα Νοσηλευτικής, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, Κατεύθυνση, Ειδίκευση, Τίτλος Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, ονοματεπώνυμο μεταπτυχιακού φοιτητή και Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία.

- **Abstract**

Στη σελίδα αυτή παρατίθεται η περίληψη μεταφρασμένη στην αγγλική γλώσσα. Επίσης οι αγγλικοί όροι των λέξεων – κλειδιών (keywords). Η περίληψη και οι λέξεις κλειδιά στα αγγλικά δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τη μια σελίδα.

Συγκεκριμένα στην περίπτωση **Ερευνητικής Εργασίας (ποσοτικής ή ποιοτικής μελέτης)** θα πρέπει το κείμενο της περίληψης να είναι δομημένο με Εισαγωγή, Σκοπό, Μέθοδο, Αποτελέσματα, Συζήτηση, Συμπεράσματα (βλ. Παράρτημα 2 Περίληψη και Abstract).

7. Μορφή

Το μέρος αυτό αναφέρεται στη διαμόρφωση του κειμένου και την εν γένει εμφάνιση που πρέπει να έχει η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία.

Μέγεθος και περιθώρια σελίδας, γραμματοσειρά, παράγραφοι

Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία παραδίδεται δακτυλογραφημένη, σε σελίδες μεγέθους **A4 (210 x 297 mm)**, γραμμένες στη μία όψη τους σε λευκό χαρτί καλής ποιότητας (75 – 80g/m²). Τα **περιθώρια της σελίδας** πρέπει να είναι:

Αριστερά : 3,00cm Δεξιά: 2,50 cm Επάνω: 2,50 cm Κάτω: 2,50cm

Η **γραμματοσειρά** του σώματος κειμένου πρέπει να είναι **Times New Roman** ή **Arial**, **Μέγεθος Γραμματοσειράς 12, Διάστιχο 1,5**. Ο αριθμός της σελίδας τοποθετείται κάτω δεξιά.

8. Βιβλιοδεσία

Η σωστή βιβλιοδεσία δίνει τη δυνατότητα στα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής να παρακολουθήσουν εύκολα τη ροή του κειμένου, χωρίς να υπάρχει κίνδυνος να χαθούν σελίδες. Πριν τη βιβλιοδεσία επιβεβαιώστε τη σελιδοποίηση, την αλληλουχία των κεφαλαίων και την αρίθμηση των σελίδων.

9. Προθεσμίες και Διαδικασία Υποβολής και Αξιολόγησης

Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία υποβάλλεται σε 5 αντίγραφα σε έντυπη μορφή (1 για τη γραμματεία, 3 για την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή και 1 για τη Βιβλιοθήκη Επιστημών Υγείας) και δύο σε ηλεκτρονική μορφή (1 για τη γραμματεία και 1 για τη Βιβλιοθήκη Επιστημών Υγείας).

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής θα πρέπει να παραδώσει στον Επιβλέποντα Καθηγητή αντίτυπο της εργασίας του τουλάχιστον τρεις (3) μήνες πριν την κρίση, για διόρθωση. Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία θεωρείται ολοκληρωμένη μετά την αποδοχή της από τον ΕΚ. Στην περίπτωση αυτή ο ΕΚ δίδει εντολή στο μεταπτυχιακό φοιτητή να ζητήσει με αίτημά του (υπάρχει ειδικό έντυπο στη Γραμματεία του ΠΜΣ) ορισμό Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, η οποία ορίζεται από τη ΣΕ μετά από εξουσιοδότηση της Συνέλευσης του Τμήματος. Στις Τριμελείς Εξεταστικές Επιτροπές μπορούν να συμμετέχουν μέλη ΔΕΠ, ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων και εν γένει επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους κάτοχοι Διδακτορικού Διπλώματος.

Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία στην τελική της μορφή παραδίδεται στα μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής τουλάχιστον 3 εβδομάδες πριν την κρίση της, ώστε να υπάρχει ο απαραίτητος χρόνος να τη μελετήσουν.

Η εξέταση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας γίνεται εντός 4 εβδομάδων από την παράδοση των αντιτύπων στα μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής και βαθμολογείται βάσει της κλίμακας 0-10 και ο μέσος όρος υπολογίζεται στον τελικό βαθμό του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης.

Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση του ΜΔΕ είναι η διετία, η οποία υπολογίζεται από την ημερομηνία αποδοχής του μεταπτυχιακού φοιτητή από τη Συνέλευση του Τμήματος. Μετά την πάροδο του δεύτερου έτους ο μεταπτυχιακός φοιτητής διαγράφεται κατόπιν αποφάσεως της Συνέλευσης του Τμήματος. Για ειδικούς και εξαιρετικούς λόγους (κλήση στράτευσης, σοβαροί και απρόβλεπτοι λόγοι υγείας) η Συνέλευση του Τμήματος μπορεί να εγκρίνει

αναστολή φοίτησης ή να παρατείνει για ορισμένο χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο του ενός έτους τη διάρκεια φοίτησης του μεταπτυχιακού φοιτητή κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης της ΣΕ στη Συνέλευση του Τμήματος.

10. Διαδικασία αξιολόγησης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

- 1) Ο μεταπτυχιακός φοιτητής κάνει μια σύντομη παρουσίαση των κύριων σημείων της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας και των συμπερασμάτων της, διάρκειας το πολύ 15 λεπτών, με τη χρήση Power Point.
- 2) Σχολιασμό από τα μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.
- 3) Συζήτηση με βάση τις παρατηρήσεις και τα σχόλια.
- 4) Βαθμολόγηση.

11. Ορθή χρήση βιβλιογραφικών πηγών

Η σωστή αναφορά στη βιβλιογραφία δίνει αξία σε κάθε επιστημονικό κείμενο και τεκμηριώνει το περιεχόμενο του.

Οι βιβλιογραφικές αναφορές επιτρέπουν στον αναγνώστη να ανατρέχει στις πηγές που χρησιμοποιήθηκαν για την εκπόνηση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Η αξία των βιβλιογραφικών αναφορών είναι θεμελιώδης και για τον σκοπό αυτό έχουν αναπτυχθεί ειδικά συστήματα ενσωμάτωσης στο κείμενο, καταγραφής και παρουσίασης της βιβλιογραφίας. Οι σχετικές με τις βιβλιογραφικές αναφορές οδηγίες, διακρίνονται για την παράθεση τους:

- a) ως προς τον τρόπο ενσωμάτωσης του περιεχομένου της αναφοράς μέσα στο κείμενο και
- b) ως προς την σωστή δημιουργία καταλόγου βιβλιογραφικών αναφορών στο τέλος του κειμένου.

Στην ακαδημαϊκή κοινότητα και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, τα πιο διαδεδομένα συστήματα βιβλιογραφικών αναφορών είναι:

- το Σύστημα βιβλιογραφικών Αναφορών Harvard και
- το Σύστημα Βιβλιογραφικών Αναφορών Vancouver.

12. Πνευματικά δικαιώματα Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας και σχετικού υλικού.

Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία και τα συμπεράσματά της σε οποιαδήποτε μορφή αποτελούν συνιδιοκτησία του Τμήματος Νοσηλευτικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και του φοιτητή. Οι προαναφερόμενοι διατηρούν το δικαίωμα ανεξάρτητης χρήσης και αναπαραγωγής (τμηματικά ή συνολικά) για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να αναφέρεται ο τίτλος, ο συγγραφέας, ο επιβλέπων καθηγητής και το εν λόγω τμήμα του ΕΚΠΑ.

Η έγκριση της παρούσας Πτυχιακής Εργασίας από το Τμήμα Νοσηλευτικής δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΗΘΙΚΗΣ & ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

13. Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας του Τμήματος Νοσηλευτικής της Σχολής Επιστημών Υγείας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Οδηγίες προς τους ερευνητές που υποβάλουν ερευνητικό πρωτόκολλο

Η Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας του Τμήματος Νοσηλευτικής του ΕΚΠΑ είναι διεπιστημονική, αποτελείται από 5 μέλη διαφόρων ειδικοτήτων, ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση και υποστηρίζεται γραμματειακά από το ΠΜΣ του Τμήματος.

Η ηθική και δεοντολογία αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της έρευνας, από τη σύλληψη μιας ιδέας έως τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της. Τα πιο συνηθισμένα ζητήματα που απασχολούν την ηθική στην έρευνα είναι η συνειδητή συγκατάθεση όσων εμπλέκονται στην έρευνα και η προστασία των προσωπικών τους δεδομένων.

Η έρευνα πρέπει να διεξάγεται με σεβασμό στην επιστημονική αλήθεια, στην ακαδημαϊκή ελευθερία, στη ζωή, τη φύση και το περιβάλλον, στη βιολογική και πνευματική ακεραιότητα του ανθρώπου, στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, την προσωπική αυτονομία, την πνευματική ιδιοκτησία και τα προσωπικά δεδομένα, στην ιδιωτική και την οικογενειακή ζωή και στις πεποιθήσεις και αξίες τις οποίες πρεσβεύουν οι συμμετέχοντες στην έρευνα. Κατά την έρευνα πρέπει να αποφεύγεται κάθε διάκριση πολιτών με βάση την εθνότητα, τη φυλή, την εθνική καταγωγή, τη γλώσσα, το φύλο, τη θρησκεία, την κοινωνικοοικονομική κατάσταση ή οποιοδήποτε άλλο παράγοντα δεν συνδέεται με την επιστημονική ικανότητα και ακεραιότητα.

Ο παρούσες οδηγίες ισχύουν για όλες τις ερευνητικές δραστηριότητες οι οποίες διεξάγονται στο Τμήμα Νοσηλευτικής του ΕΚΠΑ υπό την ευθύνη των Μελών ΔΕΠ και άλλου επιστημονικού προσωπικού ή άλλων ερευνητών που διεξάγουν κάποιο μέρος της ερευνητικής τους δραστηριότητας στο Τμήμα.

Στόχος των οδηγιών είναι η προστασία της ανεξαρτησίας των ερευνητών και η τήρηση των δεοντολογικών αρχών που διέπουν τη διεξαγωγή έρευνας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τους διεθνείς κανόνες που απορρέουν από διεθνείς συμφωνίες και αποφάσεις διεθνών οργανισμών, καθώς και από τους επαγγελματικούς κώδικες δεοντολογίας. Οι ερευνητές έχουν την υποχρέωση να υποβάλουν στην Επιτροπή αναλυτικό ερευνητικό πρωτόκολλο που περιλαμβάνει: Τίτλο και σκοπό έρευνας, θεωρητικό υπόβαθρο, δείγμα, σχεδιασμό, μεθοδολογία, πιθανά οφέλη και κόστος, διασφάλιση του απορρήτου.

Η Επιτροπή μπορεί να καλεί τους ερευνητές να καταθέσουν σε αυτή κάθε έγγραφο που κρίνει αναγκαίο ή και να ζητά την αυτοπρόσωπη παρουσία τους για την παροχή διευκρινίσεων όσον αφορά στη διεξαγωγή της έρευνας. Αν η Επιτροπή διαπιστώσει ότι συγκεκριμένη έρευνα, είτε κατά το σχεδιασμό της είτε κατά τον προτεινόμενο τρόπο διεξαγωγής της, αντιβαίνει στη νομοθεσία, σε καθιερωμένους κανόνες ηθικής και δεοντολογίας ή στις προβλέψεις του Κώδικα Δεοντολογίας, προβαίνει σε παρατηρήσεις για συμμόρφωση. Μπορεί επίσης να προβεί σε συστάσεις για την αρτιότερη δεοντολογικά διενέργεια της συγκεκριμένης έρευνας.

Συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Επιτροπής

1. Γνωμοδοτεί σε θέματα που προκύπτουν και άπτονται της Ηθικής και Δεοντολογίας των Ερευνών.
2. Εγκρίνει τις προτάσεις που υποβάλλουν τα μέλη ΔΕΠ, οι μεταπτυχιακοί και διδακτορικοί φοιτητές του Τμήματος, καθώς και άλλοι ερευνητές, με βάση το πρωτόκολλο που περιλαμβάνει το σκοπό και την αναλυτική περιγραφή της μεθοδολογίας (δείγμα, μέθοδοι συλλογής και ανάλυσης των δεδομένων) μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου.
3. Επικαιροποιεί τις παρούσες οδηγίες

Ειδικότερα η Επιτροπή ελέγχει:

1. Εάν πρόκειται για μια δεοντολογικά αποδεκτή μελέτη.
2. Τη σαφήνεια του σκοπού και της μεθοδολογίας που θα χρησιμοποιηθεί στην έρευνα και την κοινοποίησή τους στους συμμετέχοντες.
3. Το βαθμό κινδύνου στον οποίο πιθανόν να υποβληθούν οι συμμετέχοντες στην έρευνα.
4. Την τήρηση των κανόνων δεοντολογίας καθ' όλη τη διάρκεια της έρευνας
5. Τη σαφή περιγραφή, πριν τη συμμετοχή, των υποχρεώσεων και των καθηκόντων της κάθε πλευράς.
6. Εάν είναι απαραίτητη η εξαπάτηση των συμμετεχόντων, κατά πόσον αυτή δικαιολογείται από το προσδοκώμενο όφελος και αν μπορούν να χρησιμοποιηθούν εναλλακτικές διαδικασίες.
7. Εάν διασφαλίζεται η ελευθερία του ατόμου να αρνηθεί να συμμετέχει ή να αποσυρθεί από την έρευνα οποιαδήποτε στιγμή το επιθυμήσει.

8. Εάν οι συμμετέχοντες προστατεύονται από σωματικές και πνευματικές ενοχλήσεις, βλάβες και κινδύνους που ενδέχεται να προκύψουν από την ερευνητική διαδικασία.
9. Εάν λαμβάνεται μέριμνα για διόρθωση ή εξάλειψη τυχόν ανεπιθύμητων συνεπειών που θα προκύψουν για τους συμμετέχοντες.
10. Εάν οι πληροφορίες που θα συλλεχθούν σε σχέση με τους συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια της έρευνας θα παραμείνουν εμπιστευτικές, εκτός αν έχει εκ των προτέρων συμφωνηθεί κάτι διαφορετικό. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων αφορά το νόμιμο δικαίωμα, αλλά και την κοινή προσδοκία, για προστασία (του απόρρητου) της ιδιωτικής ζωής, ιδιαίτερα σε σχέση με τις νέες τεχνολογίες. Θέματα απόρρητου τίθενται σε όλες τις περιπτώσεις που συλλέγονται και αποθηκεύονται δεδομένα που προσδιορίζουν μοναδικά ένα ή περισσότερα άτομα. Τα δεδομένα αυτά αφορούν συνήθως θέματα υγείας, ποινικού μητρώου, γενετικές, οικονομικές, γεωγραφικές ή πολιτισμικές πληροφορίες. Η συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων πρέπει να γίνεται με δίκαιο τρόπο και σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, για συγκεκριμένους και περιορισμένους λόγους, με ακρίβεια, ασφάλεια και σεβασμό στα δικαιώματα του ατόμου
11. Εάν θα ζητηθεί συγκατάθεση, κατόπιν ενημέρωσης για τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί, για τη συμμετοχή των ατόμων στην επιστημονική μελέτη και εάν θα δοθεί πληροφόρηση για τις πιθανές αρνητικές συνέπειες της συμμετοχής τους.
12. Εάν προβλέπεται, παράλληλα με τη συγκατάθεση του παιδιού, η συγκατάθεση των γονιών ή των κηδεμόνων για τους ανηλίκους.

Ιδιαίτερα η έρευνα στο χώρο της υγείας με ανήλικα παιδιά πρέπει να διέπεται από ορισμένες βασικές προϋποθέσεις:

- Η συμμετοχή των παιδιών και εφήβων στην έρευνα πρέπει να προκύπτει μετά από τεκμηρίωση για τους λόγους που δεν μπορεί να διεξαχθεί με ενήλικες.
- Η συμμετοχή των ανήλικων παιδιών και εφήβων πρέπει να προάγει την ασφάλεια και ευημερία τους.
- Οι ερευνητές πρέπει πάντα να ενημερώνουν τα παιδιά και τους εφήβους για τη διεξαγωγή της έρευνας με τρόπο που να ανταποκρίνεται στο επίπεδο κατανόησής τους, πριν ζητηθεί η συναίνεσή τους.
- Πρέπει να δίνεται η ευκαιρία στα παιδιά να κάνουν ερωτήσεις και να λύσουν όλες τις απορίες τους

- Η συναίνεση των παιδιών και εφήβων μπορεί να είναι γραπτή ή προφορική (με μάρτυρες ή άλλη μορφή καταγραφής)
- Η άρνηση των παιδιών και εφήβων να συμμετάσχουν σε οποιοδήποτε στάδιο της έρευνας πρέπει να γίνεται πάντα σεβαστή.
- Η παράλληλη συγκατάθεση των γονιών είναι απαραίτητη. Η παροχή αναλυτικών πληροφοριών για τη διενέργεια της έρευνας αποτελεί βασική προϋπόθεση.
- Κάθε ικανός, ενήλικος έφηβος (18 ετών) καλείται να δώσει τη συγκατάθεσή του για τη συμμετοχή στην έρευνα.
- Η εκτίμηση των κινδύνων και οφελών από τη συμμετοχή των ανήλικων παιδιών στην έρευνα πρέπει να αξιολογείται με απώτερο στόχο την εξασφάλιση άμεσων θετικών οφελών για την υγεία τους. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει άμεσο όφελος, η έρευνα θα πρέπει να ωφελεί συνομήλικα παιδιά ή εφήβους με την ίδια ασθένεια, αναπηρία ή κατάσταση υγείας, ενώ θα πρέπει να παίρνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να μειώνεται στο ελάχιστο η πιθανότητα επιζήμιων επιπτώσεων (harm).

Η συγκατάθεση σημαίνει πως όσοι συμμετέχουν σε ερευνητικές μελέτες θα πρέπει να είναι ενήμεροι σχετικά με τους στόχους της έρευνας, οι οποίοι θα πρέπει να είναι σαφώς διατυπωμένοι, τις πιθανές δυσμενείς επιπτώσεις, τη δυνατότητα άρνησης συμμετοχής ή αποχώρησης, ανά πάσα στιγμή, χωρίς καμία συνέπεια, τη διατήρηση των στοιχείων τους μετά το τέλος της έρευνας, κ.λπ. Καμία παρότρυνση ή άσκηση πίεσης για συμμετοχή δεν δικαιολογείται. Η συγκατάθεση πρέπει να δίνεται από άτομα που μπορούν ελεύθερα να κατανοήσουν τις πληροφορίες και να συμφωνήσουν. Για τα άτομα που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες (φυλακισμένοι, άτομα με διανοητική υστέρηση, ασθενείς με σοβαρές παθήσεις, πολύ μικρά παιδιά, κ.ά.), οι ερευνητές οφείλουν να τηρούν σε κάθε περίπτωση την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία για την ίση μεταχείριση (ν. 3625/2007), το ρατσισμό (ν. 927/1979, 3304/2005), τους μετανάστες και τους αλλοδαπούς (ν. 3536/2007, 3613/2007). Στις έρευνες σε κρατούμενους οι ερευνητές οφείλουν να τηρούν τις ειδικές διατάξεις που ισχύουν για αυτούς (Σωφρονιστικός Κώδικας). Δεν επιτρέπονται σε καμία περίπτωση πειράματα που αποβλέπουν στην αναζήτηση μεθόδων ανάκρισης, τα οποία μπορούν να προκαλέσουν κινδύνους στη σωματική και ψυχική τους υγεία.

Απαιτείται έγγραφη συγκατάθεση των ατόμων που συμμετέχουν σε ένα ερευνητικό πρόγραμμα (Έντυπα Γραπτής Συγκατάθεσης που αρμόζουν στην εκάστοτε περίπτωση έρευνας διατίθενται από τη γραμματεία της επιτροπής). Η έγγραφη συγκατάθεση

τεκμηριώνεται με την υπογραφή των ατόμων που συμμετέχουν στο ερευνητικό πρόγραμμα και αφού αξιολογηθεί ότι έχουν κατανοήσει το περιεχόμενο του εντύπου της συγκατάθεσης. Όσοι εκ του νόμου δεν είναι ικανοί για δικαιοπραξία επιτρέπεται να συμμετάσχουν μετά από έγγραφη συγκατάθεση των νόμιμων αντιπροσώπων τους βασιζόμενοι στη Σύμβαση του Οβιέδο (Νόμος 2619/1998 που κυρώνει τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τη Βιοϊατρική) για τη γνώμη των ίδιων και για την ελεύθερη ανάκληση της συναίνεσης οποτεδήποτε.

Οι κλινικές παρεμβατικές μελέτες για φάρμακα ανθρώπινης χρήσης υποβάλλονται για έγκριση στον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΟΦ) και την αρμόδια Εθνική Επιτροπή Δεοντολογίας (ΕΕΔ), σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία (Αριθ. ΔΥΓ3(α)/οικ. 18910, αρ. φύλλου 390/2013). Ο ερευνητής υποχρεούται να καταθέτει στην Επιτροπή Δεοντολογίας του Τμήματος για ενημέρωση αντίγραφο του εγκεκριμένου από τις παραπάνω αρχές ερευνητικού πρωτοκόλλου μαζί με τις σχετικές εγκρίσεις που έχει λάβει. Τα έγγραφα αυτά πρωτοκολλούνται και καταχωρούνται σε ειδικό αρχείο, χωρίς η Επιτροπή Δεοντολογίας να τα εξετάζει περαιτέρω ή να γνωμοδοτεί/δίνει άδεια για την πραγματοποίηση της μελέτης.

Οι μη παρεμβατικές κλινικές μελέτες που χρησιμοποιούν ανθρώπινα βιολογικά υλικά (ιστούς, κύτταρα, γονιδίωμα δοτών κλπ) απαιτούν την έγγραφη συγκατάθεση των ατόμων που συμμετέχουν στο ερευνητικό πρόγραμμα και την έγκριση της Επιτροπής Δεοντολογίας. Οι μελέτες οφείλουν να περιορίζονται στην χρήση η οποία περιγράφεται στο έντυπο συγκατάθεσης. Ο δότης πρέπει επίσης να ενημερώνεται για την πιθανή πολιτική της κτήσης περιουσιακών δικαιωμάτων στο συγκεκριμένο υλικό και να ζητείται ειδική ως προς αυτό συναίνεσή του. Πρόσθετη χρήση (πχ εκτέλεση άλλου είδους μετρήσεων) σε ήδη συλλεγμένο υλικό απαιτεί νέα έγκριση. Σημειώνεται ότι το υλικό που δεν χρησιμοποιήθηκε μετά την ολοκλήρωση των μελετών, είτε καταστρέφεται είτε φυλάσσεται με τρόπο που προστατεύει την ανωνυμία των δοτών και τη μη εξουσιοδοτημένη και σύμφωνη με τις δεοντολογικές αρχές χρήση του.

Οι μη παρεμβατικές κλινικές μελέτες που αφορούν ανάλυση δεδομένων ή αρχειοθέτηση στοιχείων ασθενών νοσοκομείου στα οποία δεν αποκαλύπτεται η ταυτότητα του ασθενούς απαιτούν την ενημέρωση και έγκριση του Επιστημονικού Συμβουλίου του Νοσοκομείου, εκτός από την έγκριση της Επιτροπής Ηθικής και Δεοντολογίας του Τμήματος Νοσηλευτικής. Για όλες τις άλλες ερευνητικές δραστηριότητες με συμμετέχοντες ανθρώπους (π.χ. υγιή υποκείμενα από το γενικό πληθυσμό, φοιτητές, ομάδες ασθενών εκτός νοσοκομείων) που

διεξάγονται υπό την ευθύνη του επιστημονικού προσωπικού του Τμήματος, απαιτείται εκτός από την έγγραφη συγκατάθεση των ατόμων που συμμετέχουν στο ερευνητικό πρόγραμμα και η έγκριση της Επιτροπής Ηθικής και Δεοντολογίας του Τμήματος Νοσηλευτικής.

13. Εάν για την έρευνα χρησιμοποιούνται πειραματόζωα, οι 3 αρχές που οι ερευνητές καλούνται να σεβαστούν αφορούν: α) την υιοθέτηση επιστημονικών μεθόδων που επιτρέπουν τη συγκέντρωση ίδιων δεδομένων από λιγότερα ζώα, ή περισσότερων δεδομένων από τον ίδιο αριθμό ζώων, β) την προτίμηση μεθόδων που δεν απαιτούν τη χρήση πειραματόζωων, όπου αυτό είναι δυνατό, γ) τη βελτίωση της μεθοδολογίας για τη μείωση του πόνου στα ζώα ή την ανακούφιση από αυτόν. Οι ερευνητές πρέπει να εξηγούν τους λόγους για τους οποίους χρησιμοποιούν πειραματόζωα, το αναμενόμενο όφελος, τη μεθοδολογία που θα ακολουθήσουν, κ.ά. Απαγορεύονται πειραματισμοί στους οποίους χρησιμοποιούνται είδη ζώων της άγριας πανίδας που απειλούνται με εξαφάνιση, εκτός αν η έρευνα έχει ως αντικείμενο τη διατήρηση των ζώων αυτών (π. δ. 160/1991). Τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς, σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να χρησιμοποιούνται ως πειραματόζωα (π. δ. 160/1991).

Η έρευνα σε πειραματόζωα διέπεται από τους κανόνες που περιγράφονται στη νομοθεσία, και ενσωματώνουν την Οδηγία 2010/63/EU της Ε.Ε. Σύμφωνα με τις αρχές προστασίας ζώων, η έρευνα θα πρέπει να έχει ως γνώμονα την ηθική μεταχείριση των ζώων, το σεβασμό της γενετικής τους ταυτότητας, την επιλογή του κατάλληλου για πειραματικούς σκοπούς είδους ζώου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΔΕΙΓΜΑ ΠΡΩΤΩΝ ΣΕΛΙΔΩΝ

Arial 12 →

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

Arial 11 →

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Arial 11 →

Σελίδα 20 από 40

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ: ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΚΛΙΝΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

**ΕΞΩΓΕΝΗΣ ΑΛΛΕΡΓΙΚΗ ΚΥΨΕΛΙΤΙΔΑ
ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ

ΝΟΣΗΛΕΥΤΡΙΑ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΘΗΝΑ 2009

**ΕΞΩΓΕΝΗΣ ΑΛΛΕΡΓΙΚΗ ΚΥΨΕΛΙΤΙΔΑ
ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

**ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ: ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΚΛΙΝΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

**ΕΞΩΓΕΝΗΣ ΑΛΛΕΡΓΙΚΗ ΚΥΨΕΛΙΤΙΔΑ
ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ

ΝΟΣΗΛΕΥΤΡΙΑΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΘΗΝΑ 2009

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Καθηγητής Ε. ΒΕΛΟΝΑΚΗΣ (ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ)

Καθηγήτρια Π. ΣΟΥΡΤΖΗ

Αν Καθηγητής Ι. ΕΛΕΥΣΙΝΙΩΤΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

Η παρούσα Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία και τα συμπεράσματά της σε οποιαδήποτε μορφή αποτελούν συνιδιοκτησία του Τμήματος Νοσηλευτικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και του φοιτητή. Οι προαναφερόμενοι διατηρούν το δικαίωμα ανεξάρτητης χρήσης και αναπαραγωγής (τμηματικά ή συνολικά) για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να αναφέρεται ο τίτλος, ο συγγραφέας, ο επιβλέπων καθηγητής και το εν λόγω τμήμα του ΕΚΠΑ.

Η έγκριση της παρούσας Πτυχιακής Εργασίας από το Τμήμα Νοσηλευτικής δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

Ο/Η υποφαινόμενος/η δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία είναι εξ' ολοκλήρου δικό μου έργο και συγγράφηκε ειδικά για τις απαιτήσεις του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος Νοσηλευτικής. Δηλώνω υπεύθυνα ότι κατά τη συγγραφή ακολούθησα την πρέπουσα ακαδημαϊκή δεοντολογία αποφυγής λογοκλοπής. Έχω επίσης αποφύγει οποιαδήποτε ενέργεια που συνιστά παράπτωμα λογοκλοπής. Γνωρίζω ότι η λογοκλοπή μπορεί να επισύρει ποινή ανάκλησης του πτυχίου μου.

Υπογραφή

Ονοματεπώνυμο Φοιτητή

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος.....	
Εισαγωγή	
Σκοπός	
Μεθοδολογία.....	
Αποτελέσματα.....	
Βιβλιογραφία.....	
Περίληψη.....	
Abstract.....	
Παράρτημα.....	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΑΙ ABSTRACT

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ:

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ:

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΦΟΙΤΗΤΗ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στη σελίδα αυτή αναγράφεται η περίληψη της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, μέχρι 300 λέξεις (έκταση : μια σελίδα), η οποία αναφέρεται στο αντικείμενο, τη μεθοδολογία τα αποτελέσματα και τα γενικά συμπεράσματα της μελέτης.

Η περίληψη ακολουθεί τη δομή της εργασίας (Εισαγωγή, Σκοπός, Μεθοδολογία, Αποτελέσματα, Συμπεράσματα και Λέξεις κλειδιά). Θα πρέπει να αναγράφεται στο πάνω μέρος Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών, Τμήμα Νοσηλευτικής, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, Κατεύθυνση, Ειδίκευση, Τίτλος Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, ονοματεπώνυμο μεταπτυχιακού φοιτητή και Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (βλέπε παράδειγμα παρακάτω για τη μορφή και δομή της Ελληνικής Περίληψης).

NATIONAL AND KAPODISTRIAN UNIVERSITY OF ATHENS
FACULTY OF NURSING
POSTGRADUATE PROGRAMME

SPECIALIZATION:

DIRECTION:

MASTER'S THESIS TITLE IN ENGLISH

MASTER'S STUDENT FIRST AND LAST NAME

ABSTRACT

Στη σελίδα αυτή παρατίθεται η περίληψη μεταφρασμένη στην αγγλική γλώσσα. Το Abstract έχει την ίδια δομή με την Ελληνική περίληψη. Εδώ αναφέρονται και οι αγγλικοί όροι των λέξεων – κλειδιών (keywords). Η περίληψη και οι λέξεις κλειδιά στα αγγλικά δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τη μια σελίδα (βλέπε παράδειγμα παρακάτω για τη μορφή και δομή της Αγγλικής Περίληψης/ Abstract).

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ: ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΚΛΙΝΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

**ΕΞΩΓΕΝΗΣ ΑΛΛΕΡΓΙΚΗ ΚΥΨΕΛΙΤΙΔΑ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ

ΝΟΣΗΛΕΥΤΡΙΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Εισαγωγή:

Σκοπός:

Μεθοδολογία:

Αποτελέσματα:

Συμπεράσματα:

Λέξεις Κλειδιά:

NATIONAL AND KAPODISTRIAN UNIVERSITY OF ATHENS
FACULTY OF NURSING
POSTGRADUATE PROGRAMME

SPECIALIZATION: PREVENTION AND CONTROL OF INFECTIONS
DIRECTION: CLINICAL NURSING

**EXOGENOUS ALLERGIC ALVEOLITIS AND ITS RELATION WITH RISK FACTORS IN
GREECE**

PAPADOPOULOU CHRISTINA
REGISTERED NURSE

ABSTRACT

Introduction - Background:

Aim:

Methodology:

Results:

Conclusions:

Keywords:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ:

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ:

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τίτλος Μεταπτυχιακής Εργασίας:

Όνοματεπώνυμο Μεταπτυχιακού Φοιτητή:

Επιβλέπων Καθηγητής:

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΘΗΝΑ 2017

Πίνακας Περιεχομένων

1. Εισαγωγή.....
2. Σκοπός και επί μέρους στόχοι.....
3. Συμβολή στην Επιστήμη και την Ήδη κεκτημένη γνώση
4. Υλικό και Μέθοδος.....
5. Προσδοκώμενα Αποτελέσματα.....
6. Βιβλιογραφία
7. Παράρτημα.....

1. Εισαγωγή

Η εισαγωγή πρέπει να είναι σύντομη και περιεκτική. Σε αυτό το τμήμα γράφουμε γενικά στοιχεία για το θέμα με το οποίο θα ασχοληθούμε. Μπορούμε να αναφέρουμε ορισμούς, επιδημιολογικά στοιχεία, κλπ.....

2. Σκοπός και Επιμέρους Στόχοι

Ο σκοπός πρέπει να είναι σύντομος και ξεκάθαρος.

Π.χ. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση.....

Π.χ. Σκοπός της μελέτης ήταν να αξιολογηθούν οι γνώσεις ή οι αναφερόμενες πρακτικές και στάσεις των νοσηλευτών στην Ελλάδα, σχετικά με.....

Επιμέρους στόχοι

Όχι υπερβολικά μεγάλος αριθμός (τρεις ή τέσσερις συνήθως αρκούν). Χρησιμοποιείτε τα σωστά ρήματα ανάλογα με τον στόχο που επιδιώκετε.

- Κατασκευή ενός νέου εργαλείου που να εκτιμά τις γνώσεις, τις αναφερόμενες πρακτικές και τις στάσεις των νοσηλευτών στην Ελλάδα με βάση τις πιο πρόσφατες ενδείξεις.
- Περιγραφή της υπάρχουσας κατάστασης και του μεγέθους του προβλήματος σχετικά με τη δυνητική έλλειψη γνώσεων.

3. Συμβολή στην Επιστήμη και την Ήδη κεκτημένη γνώση

Αναφέρατε τους λόγους για τους οποίους πιστεύετε ότι η μελέτη είναι σημαντική. Πως θα βοηθήσει αυτή η εργασία;

Πχ Η παρούσα εργασία μπορεί να συμβάλει στον προσδιορισμό των νεότερων δεδομένων και τάσεων στη θεραπεία και πρόληψη. Θα βοηθήσει στην Θα συμβάλει στην ανάδειξη Μέσα από την εργασία θα δημιουργηθεί

4. Υλικό -Μέθοδος

Αναφέρετε την μεθοδολογία και το υλικό που χρησιμοποιήσατε για την εκπόνηση της μελέτης. Στη Μεθοδολογία πρέπει να γράψετε τον ερευνητικό σχεδιασμό της εργασίας ανάλογα με το είδος της (π.χ. συστηματική ανασκόπηση, κλπ). Σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να εντοπίσουμε τις σχετικές δημοσιεύσεις που έχουν άμεση σχέση με τον σκοπό του θέματος ή με τα ερευνητικά ερωτήματα που εγείρονται από αυτόν. Δεν θα πρέπει να αναφερθούμε σε μη σχετικές μελέτες ή έρευνες οι οποίες αποπροσανατολίζουν από τον σκοπό ή τους στόχους. Στην μεθοδολογία θα πρέπει να αναφερθούν οι λέξεις κλειδιά και οι

βάσεις στις οποίες έγινε η αναζήτηση, όπως οι CINAHL, SCOPUS, EBSCO, PUBMED, IATROTEK, GOOGLE SCHOLAR. Θα πρέπει να ορίσετε το χρονικό όριο αποκλεισμού των δημοσιεύσεων και επίσης την γλώσσα συγγραφής.

Κριτήρια Ένταξης

Σε αυτό το σημείο αναφέρονται τα προκαθορισμένα κριτήρια για την επιλογή των δημοσιευμένων ερευνών που είναι σχετικές με το θέμα της ανασκόπησης:

1. Τα άρθρα να είναι δημοσιευμένα σε έγκυρα επιστημονικά περιοδικά σε έγκριτα περιοδικά.
2. Τα άρθρα να είναι γραμμένα στην ----- γλώσσα.
3. Η χρονολογία συγγραφής των άρθρων να εκτείνεται ΑΠΟ ---- ΜΕΧΡΙ ----.
4. Οι λέξεις-κλειδιά των άρθρων να έχουν σχέση με το εννοιολογικό περιεχόμενο του τίτλου της εργασίας

Κριτήρια Αποκλεισμού

1. Ο τίτλος του άρθρου να μην είναι σχετικός με τον προς αναζήτηση αντικείμενο.
2. Το δείγμα των ερευνών να αναφέρονταν σε άλλες κατηγορίες ασθενών από εκείνες που μας ενδιαφέρουν.
3. Να μην ανήκει στον συγκεκριμένο τύπο ερευνών που αναζητούμε.

5.Αναμενόμενα ή προσδοκώμενα αποτελέσματα

Εδώ αναφέρουμε τι περιμένουμε από τη παρούσα εργασία.

6.Βιβλιογραφία

Σύμφωνα με το σύστημα Harvard ή το σύστημα Vancouver.

7.Παράρτημα

Σε αυτό το σημείο αναφέρουμε διάφορα έγγραφα, όπως ερωτηματολόγια, έντυπο συναίνεσης κλπ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5

ΟΔΗΓΙΕΣ ΜΟΡΦΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΤΕΥΧΟΥΣ

ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΤΗΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οδηγίες μορφοποίησης τεύχους Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Γενικότερα, ακολουθείτε το παρόν υπόδειγμα, όσο αφορά τη μορφοποίηση (εξώφυλλα, εσώφυλλα, κλπ) της εργασίας, τις κενές σελίδες, τα περιθώρια της σελίδας, τις κεφαλίδες και τα υποσέλιδα, τη μορφή της παραγράφου και των γραμματοσειρών, τις λεζάντες σε σχήματα ή διαγράμματα, εικόνες και πίνακες, τη μοναδική αρίθμηση των λεζάντων, και ό,τι άλλο εμφανίζεται στο παρόν υπόδειγμα. Επιπλέον, ιδιαίτερη προσοχή δώστε και στις παρακάτω παρατηρήσεις:

Το τεύχος της Μ.Δ.Ε.: Το τεύχος της Μ.Δ.Ε. θα πρέπει να μορφοποιηθεί σύμφωνα με τα παρακάτω: **Γραμματοσειρά** Times New Roman ή Arial, **Μέγεθος Γραμματοσειράς** 12, **Διάστιχο** 1,5. Τα περιθώρια της σελίδας πρέπει να είναι :

Αριστερά : 3,00cm **Δεξιά:** 2,50 cm **Επάνω:** 2,50 cm **Κάτω:** 2,50cm

Στην αρχή του τεύχους θα πρέπει να υπάρχουν τα Περιεχόμενα ενώ στο τέλος του Περίληψη, Abstract καθώς και Βιβλιογραφία **Harvard** ή **Vancouver**.

Αρίθμηση σελίδων: Η αρίθμηση των σελίδων αρχίζει **νοητά** από το **1^ο εσώφυλλο (σελίδα τίτλου)**, χωρίς δηλαδή να αναγράφεται ο αριθμός της σελίδας σε αυτό. Επίσης, η εκτύπωση της εργασίας γίνεται **στη μια πλευρά του φύλλου**. Η αρίθμηση πάντοτε τελειώνει στην τελευταία **τυπωμένη** σελίδα.

Λεζάντες: Κάθε σχήμα (διάγραμμα, σκαρίφημα, συνάρτηση), εικόνα (φωτογραφία) και πίνακας θα πρέπει να έχει υποχρεωτικά μοναδική αρίθμηση, στο σύνολο της εργασίας, και οπωσδήποτε λεζάντα.

Ορολογία: Την πρώτη φορά που θα εμφανίζεται στο κείμενο ένας επιστημονικός όρος, ο οποίος προέρχεται από μεταφρασμένο ξένο όρο, θα αναφέρεται δίπλα σε παρένθεση ο αντίστοιχος ξενόγλωσσος όρος. Στο τέλος της εργασίας θα υπάρχει **πίνακας ορολογίας** με τις αντιστοιχίσεις των ελληνικών και ξενόγλωσσων όρων.

Βιβλιοδεσία: Το Εξώφυλλο θα πρέπει να είναι Κιτρινωπό (μπλε για τις διδακτορικές διατριβές) και οι πρώτες σελίδες να είναι σύμφωνα με το δείγμα. Στη ράχη του τεύχους θα αναγράφεται:

- Στο επάνω μέρος: ΜΔΕ (για τις Μεταπτυχιακές Διπλωματικές Εργασίες) ή Δ.Δ. (για τις Διδακτορικές Διατριβές).

- Στο μέσον, κατά μήκος της ράχης: το ονοματεπώνυμο του φοιτητή,
- Στο κάτω μέρος: ΑΘΗΝΑ και το έτος ολοκλήρωσης κατάθεσης του τόμου.

Στο τέλος της εργασίας να υπάρχει ένα **λευκό φύλλο**.

Ράχη του τόμου:

ΑΘΗΝΑ 2017 Ονοματεπώνυμο Φοιτητή ΜΔΕ

ΑΘΗΝΑ 2017 Ονοματεπώνυμο Φοιτητή ΔΔ

Οδηγίες για την παρουσίαση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Αφού καθοριστεί η ημερομηνία παρουσίασης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, με μέριμνα του μεταπτυχιακού φοιτητή, ενημερώνεται η Γραμματεία του ΠΜΣ ώστε να γίνει κράτηση αίθουσας για την παρουσίαση.

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής κατά την ημέρα της παρουσίασης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας θα πρέπει να έχει μαζί του:

1. Ένα (1) τεύχος της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (επιπλέον των τριών για τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής), για τη Γραμματεία για να βαθμολογηθεί και υπογραφεί από την Εξεταστική Επιτροπή.
2. Ένα (1) έντυπο Πρακτικού Κρίσης ΜΔΕ για να συμπληρωθεί και υπογραφεί από την Εξεταστική Επιτροπή.
3. Ένα (1) συμπληρωμένο έντυπο Δελτίου Παρακολούθησης για Απονομή Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης για να υπογραφεί από τον Επιβλέποντα Καθηγητή και τον Μεταπτυχιακό Φοιτητή.
4. Μια (1) Αναλυτική Βαθμολογία των μαθημάτων από τη Γραμματεία του Τμήματος για να υπογραφεί από τον Επιβλέποντα Καθηγητή και τον Μεταπτυχιακό Φοιτητή.
5. Ένα (1) CD που θα περιέχουν τη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία σε ηλεκτρονική μορφή και θα φέρουν ετικέτα που θα αναγράφονται τα στοιχεία του φοιτητή και ο τίτλος της εργασίας για τη Γραμματεία του Τμήματος.

Όλα τα παραπάνω μετά το πέρας της παρουσίασης θα παραδίδονται στην Γραμματεία του ΠΜΣ.